

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.250
Letna naročnina L 2.500
Letna inozemstvo L 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 40 (918)

Gorica - četrtek, 6. oktobra 1966 - Trst

Posamezna številka L 50

Pretrsljiv krik zapuščenih

Po ovinkih je dospelo v svobodni svet pismo iz velike brezbožne jetnišnice na Češkoslovaškem. Pismo je naslovljeno na te, ki govore na Vatikanskem radiu in v radiu »Free Europe« (Svobodna Evropa) in ki skrbje za oddaje za Vzhodno Evropo. Pismo je pretresljiv dokument duhovnega gladu naših bratov, ki so oropani človeških pravic in ki trpe v ognjeni peči verskega preganjanja. Hkrati je pismo izraz velikih nad in velikih predstav o našem zapadnem krščanstvu. Na žalost naše krščanstvo v svobodnem svetu ni tako vzorno, kakor ti trpinj o njem sodijo. Pismo se glasi:

»Dragi bratje! Te vrstice so napisane v brezbožni ječi. So krik vaših bratov, ki so na smrt obsojeni. Kajti Cerkev v tej deželi je smrti zapisana in mi vsi, ki smo lačni in žejni po Bogu, smo na tem, da v puščavi brezbožstva propademo. Število naših duhovnikov (na Češkoslovaškem) se iz dneva v dan manjša. V desetih ali dvajsetih letih bodo iztrebljeni. Kako naj naša mladina, ki raste brez Boga, pripada še h Kristusu? Kako naj duše brez duhovne hrane žive? Pravi kristjan, ki vidi in občuti brdiko stvarnosti, mora takorekoč obupati. Ni verskih knjig in časopisja, oblast pa ustvarja vtis, kakor da vlada v deželi največja verska svoboda, v resnici pa je največji, najbolj prekaljen teror, nasilje.

Vaše radijske oddaje, katerih vsebino z lačno dušo zajemamo, so edini viri, ki nam vlivajo luč in navdušenje. Nadomestimo nam knjige in časopise, pridigo in razgovor z duhovnikom. Za mnoge so zadnja rešilna deska v morju našega trpljenja. Zato vam blagohotno pišemo, kaj od vas pričakujemo. Pošiljajte nam po valovih (radijskih) ogenj ljubezni, ki malodušne opogumlja, utrjene krepi in nas vse vžiga! Povzročajte nemir v srcih tistih, ki jim je vseeno, ki se po vabi brezbožnikov dajo zavajati v zmoti! Vlivajte nam vedno novo navdušenje za Boga in Cerkev.

Prosimo vas, ne bodite samo nastavljeni radijske postaje, bodite borilci, ki v svojem življenju tudi kaj tvegate! Dosežite nam po svoji molitvi moč, da bomo tudi mi svoje življenje tvegali! Živite sveto in dan za dnem se žrtvujte in borite za vašo svetost! Vse storite, da boste tudi nas naredili svete! Kajti le sveti ljudje morejo tukaj (v ječi) kaj opraviti, le sveti morejo vzdržati ta boj v temi in nevarnosti.

Skrbno izbirajte poročila, ki nam jih nameravate poslati! Prednost naj ima to, kar nam more vlti upanje in pogum! Poročajte nam o junaških delih, ki bodo tudi nas vodila k junaštvu! Utrjujte v nas prepričanje, da je katolištvo v daljnem svetu v polni življenjski moči, da bomo mogli črpati iz te polnosti in zajemati pogum in bomo tudi sami polni požrtvovalnosti. Vzbujajte po lepih zgledih v nas zavest, da smo tudi mi sposobni podobno storiti in da človek, ki živi z Bogom in ima njegovo milost, zmore tudi nadčloveških del in celo mučeništvo. Prosimo vas, neutrudljivo zbirajte takšne zgledje iz vsega katoliškega sveta! Prepričani smo, da jih je polno, kajti nikoli Cerkev božji ne manjka junakov in junakinj. Sporočajte nam zgledje iz življenja konvertitov (spreobrnencev), znanstvenikov, umetnikov, mladih kristjanov, delavcev, izobražencev! Zgledov potrebujemo iz življenja sodobnih svetnikov, po katerih bomo mogli oblikovati svoje lastno življenje!

Učite nas moliti! Dajte nam spoznati žar in ogenj moderne molitve v besedah, s katerimi se bodo naši krščanski sodobniki obračali na Boga! Kogar naučite moliti, tega boste rešili. Vablite neutrudno k molitvi sv. rožnega venca in vedno znova razlagajte, kako ga moremo opravljati premisljevalje! Navdušujte za skupno molitev! Kjer družine skupaj molijo, tam se ne morejo vrniti brezbožnik! Ta molitev bo še rešila družine, ki ne morejo več obiskavati cerkve, pa čeprav bi to

stanje trajalo deset let ali pa še več.

V vaših oddajah naj ne bo nobene mržnje, marveč učite nas ljubiti Kristusa in ljudi. Vžigajte v nas ljubezen do naših krščanskih in tudi brezbožnih bratov! Le če nas učite sovražnike ljubiti, nas boste proti njim imunizirali (naredili neranljive) in nam boste dajali celo moči, da jih bomo pridobivali in vračali nazaj na pravo pot!

Prepričajte nas, da Bog živi in da nas ljubi! Zahtevajte od nas neomajno zvestobo Bogu in javno šibajte versko mlačnost in ravnodušnost (indiferentizem), neznanje (o Bogu in veri), strah pred javnostjo in prikrivanje samega sebe v zadevi vere in Boga! Krepite nas, ki moramo živeti v močvari brezbožstva, v krščanski samozavesti in krščanskem ponosu! Osvočajte nas občutka manjvrednosti, ki ga nam načrtno vcepljajo, češ če si kristjan, veren, da si manj vreden, manj veljaven!

Ne zamerite nam, da smo poslali to pismo! Iz vsebine morete sami razbrati, ali smo provokatorji ali pa jetniki, ki iz ljubezni do duš žrtvujemo svoje življenje! Oprostite nam, če smo zahtevali! Pišemo vam, ne toliko da sebe otmemo, marveč da duše rešimo. Kot berači vas prosimo za vašo ljubezen in sami vas ljubimo v Kristusu, ki ga trdovratno branimo v nas samih in drugih. Pošiljajte nam v njegovem imenu ogenj ljubezni, veliki, plamteči, neugasljivi ogenj! Pridi, Gospod Jezus! Božji Duh, vsemogočni Ogenj, pridi k nam!

(Po Ostpriersterhilfe, štev. 4, jul.-avg. 1966)

Iz pisma je čutili, da so ga sestavili »pastirji duš« v ječi, namreč škofje in duhovniki, in da je njihova prošnja za temeljite (misijonske, apostolske) verske oddaje po radiu prošnja za oddajo ne toliko jetnikom v ječi, ki itak neposredno ne izvedo za vsebino oddaje, marveč predvsem češkemu in slovaškemu ljudstvu, da bi ne podlegla brezverski propagandi in brezverskemu pritisku. To pismo je pravo apostolsko pismo, ki se more vzporejati s pismom sv. škofa in mučenca Ignacija Antiohijskega.

Proces v Indoneziji

1. oktobra je vsa Indonezija počastila spomin šestih generalov, ki so bili umorjeni ob priliki neuspelega komunističnega udara, ki ga je vodil, kot vse kaže, z naklonjenostjo in s privoljenjem predsednika Sukarna polkovnik Utong. Ta je bil kasneje obsojen na smrt in tudi usmrčen, v Indoneziji pa je izbruhnila krvava čistka, ki je izločila nad sto tisoč komunistov in filokomunistiv. Ubit je bil tudi vodja komunistične stranke v Indoneziji Aidit.

Predsednik Sukarno, ki je bil dejansko na strani upornikov, je svoje pristaše ščitil, dokler je mogel, zlasti zunanega ministra levičarsko usmerjenega dr. Subandrija. Ko pa je v marcu vsa oblast prevzela vojska in je general Suharto postal predsednik vlade, je odklenalo tudi Subandriju. Zaprli so ga ter sedaj postavili pred sodišče.

S tem, da sodijo njemu, stoji na zatožni klopi pravzaprav njegov zaščitnik Sukarno. Zdi se, da je namen procesa bolj kot obsoditi Subandrija vzeti moralni ugled, kolikor ga še ima, predsedniku Sukarnu. Izraz tega razpoloženja so študentovske manifestacije, kjer so udeleženci v preteklih dneh vzklikali: »Tudi Sukarno mora biti sojen.«

Subandriju ima sedaj 52 let. Obtožen je, da je Sukarno obvestil o dozdevni zaroti generalov, da bi tako opravičil komunistični udar; na svojo roko je poklical indonezijskega komunističnega voditelja Aidita iz Kitajske domov; razširil je vest, da je Sukarno težko bolan in da bo zato prišlo do vojaškega udara; že po neuspelem komunističnem uporu je podpiral komunistične gverilce na osrednji Javi; naložil je zase po pol milijona dolarjev državnega denarja v bankah v Tokiu in v Sviči.

Zasedanje Zveze komunistov Slovenije

V minulem tednu je v Ljubljani zasedal osrednji odbor Zveze komunistov Slovenije. Na dnevnem redu je bilo razpravljanje o pomankljivostih, napakah in vzrokih nedelavnosti komunistov in s tem v zvezi z reorganizacijo Zveze komunistov. To je že drugo zasedanje slovenskih komunistov po plenumu Zveze komunistov Jugoslavije na Brionih. Razlog za ponovni sestanek so dali prav znani dogodki in zvezi z razkrinkanjem nezakonitega delovanja varnostne službe (UDBE) in z njo tesno povezane Rankovičeve skupine.

Večina govornikov je zastopala stališče, da z brionskim plenumom in s slovensimi deklaracijami, ki so mu sledile, ni še rešen problem demokratizacije javnega življenja, ampak je treba ukreniti še nadaljnje korake v tej smeri. Poudarili so tudi, da varnostna služba v Sloveniji ni bila povezana z zarotniško Rankovičovo skupino. Kljub temu pa ni delovala v skladu z ustavo in z zakoni, temveč je izvajala politični pritisk na ljudi, organizacije in javne organe.

Tako je Vladimir Krivic dejal, da »smo na začetku osvobajanja družbe pritiska politične policije. Državljan mora pred sodiščem priti do svoje pravice, tudi kadar bo kršena zakonitost (od strani javnih organov namreč). V prejšnjih letih so bila vsa prizadevanja za reformo pravosodnega sistema brez haska. Ranković pa tudi konservativni krogi so tako reformo ovirali. Zato je bil močan odpor zoper težnjo, da ne bi dejanj enih ljudi obravnavali samo kot prekrške, dejanja drugih pa strožje. Prav tako je bil zelo močan odpor proti temu, da bi izenačili položaj obrambe in obtožbe. Advokature ni bilo mogoče uveljaviti in ohranjan se je monopol tožilstva. Medtem ko so v Sloveniji uspeli 90 % preiskav prenesti na sodišča, ponekod v državi pa le 10 %. Doslje tudi ni bila zajamčena izvršnost sodnih določb in se je izvajal pritisk na sodišča, pri čemer je sodeloval tudi tisk. UDBA se je povsod vmešavala: v gospodarske organizacije, na univerzi in v kulturi. Vedeti moramo tudi, da delajo v UDBI ljudje, ki so se šolali v NKVD (Stalinova tajna policija) in so od tam prinesli določene metode.«

Se bolj precizen je bil Tine Remškar: »V UDBI ni bilo zlorab in deformacij v politične namene, bilo je pa na tisoče deformacij, ki so bile naperjene zoper svobodo in čast državljanov.«

O NOTRANJI KRIZI V PARTIJI

Vsaka oblast se utruji. Tako je tudi komunistična partija dotrajana, saj je že dvajset let monopolistično na oblasti. V njenih vrstah se je pojavila lenivost in otopelost. Pojavil se je problem razdelitve oblasti, pri čemer se Zveza komunistov spričo novih razmer več ne znajde. Zaradi tega je po mnenju samih komunistov nujno potrebna reorganizacija funkcij in metod delovanja Zveze komunistov. Vedno več je takih ljudi, ki smatrajo, da se je partija preživela in zato tudi v njeni reorganizaciji ne vidijo učinkovitega zdravila. Da ljudstvo na terenu nima več zaupanja v partijo, so nakazali razni govorniki.

Utesnjeni v dilemo, ali naj partija spet trdno prime oblast v svoje roke, ali naj se prilagodi de-

mokratizaciji, se izgublajo v razna protislovja. Kako naj si drugače razlagamo tole zadržanje tajnika Zveze komunistov Slovenije Staneta Kavčiča: »Jasno, da ves ta kurz ne odpira vrat meščanski revoluciji, da vse to, kar se dogaja in kar se bo dogodilo in da celotni novi položaj Zveze komunistov ne povečuje kakršnih koli upov za kakršen koli politični pluralizem, ne odpiramo vrat nobenim novim šansom ali pa poskusom nekega slovenskega neoklerikalizma (!) ali kaj podobnega. Na vse take poskuse je treba odločno reagirati... ne pustiti, da se vrata za našim hrbtom odpirajo... ampak da vse take poskuse zatremo.« (Glej primer Mihajlova, op. p.).

Bolj posibilistične izjave je dal Edvard Kardelj, ki je, govoreč o vprašanih jugoslovanskega političnega sistema, med drugim re-

kel, da se partijski organi in partijske organizacije ne bi smele vtkati v konkretno uresničevanje v skupščinah in samoupravnih organih. »Če hočemo razvijati demokracijski sistem, moramo razvijati sistem osebne odgovornosti in politične osebne odgovornosti. Doseči moramo, da bo zvezna ali republiška vlada odgovorna skupščini ne samo formalno, temveč tudi stvarno. Uvesti moramo mehanizem avtomatičnega nezaupanja, če vlada vztraja na stališčih, ki jih skupščina ne more sprejeti, oziroma možnost demisije vlade, če skupščina vztraja na politiki, za katero vlada ne more sprejeti odgovornosti.«

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije se bo ponovno sestel po zasedanju osrednjega odbora Zveze komunistov Jugoslavije, ki se je pričelo v torek.

Papeževo odposlanstvo v Saigonu

V Saigonu se vrši te dni konferenca vietnamskih škofov. Za katoliško Cerkev obstaja le en sam Vietnam brez ozira na nesučni 17. vzporednik, toda praktično gre seveda le za škofo Južnega Vietnama, saj le v tej državi deluje cerkevna organizacija; kako se godi katoličanom, ki so ostali pod Hočiminhom v Severnem Vietnamu, pa je več ali manj nepopisan list. Težko si je misliti, da more tam Cerkev urejeno delovati. Njena usoda je bolj ali manj slična usodi Cerkev na Kitajskem.

Omenjena izredna konferenca vietnamskih škofov je dobila letos posebno obležje: ne predseduje ji kak domačin, temveč nadškof msgr. Sergio Pignedoli, apostolski delegat v Kanadi. Kanada je, kot znanu, ena izmed sopolisnic pogodbe v Zenevi, ki je Vietnam leta 1953 razdelila v dva dela.

Msgr. Pignedolija je pred odhodom v Saigon sprejel sam sv. oče Pavel VI. Izročil mu je tudi posebno poslanico, naslovljeno na vietnamske škofo. Njegovo potovanje, čeprav izključno cerkvenega značaja, sovpada s pozivom sv. očeta, ki je 17. septembra pozval vse bojujoče se strani v Vietnamu, naj se za božjo voljo ustavijo in začno iskati osnove za mir. Zato je pričakovati, da bo papežev odposlanec na licu mesta skušal ugotoviti polo-

žaj in navezati stike z vsemi, ki lahko vplivajo na nadaljnji razvoj dogodkov. Sam je omenil potrebo razgovora z budisti, saj je znano, da odnosi med katoličani (teh je milijon 700.000) in budisti zadnja leta niso bili vedno najboljši.

Brez dvoma so vietnamski škofje trdno odločeni, da s strani katoličanov prispeva k pomirjenju dežele in vplivajo na bratsko sožitje med budisti ter katoličani.

Neprijeten vtis pa je pustilo dejstvo, da je vojaška cenzura prepovedala objaviti v časopisju tisti del papeževe poslanice vietnamskim škofom, kjer je rečeno, da se je sv. oče odločil za nove akcije v zvezi z Vietnamom z namenom, da se pospeši dan, ko se bodo mogle obe domovini (Severni in Južni Vietnam), končavši hrup orožja, zopet približati druga drugu.

Istočasno s škofovsko izredno konferenco pa zaseda v Saigonu tudi ustavodajna skupščina, ki je bila izvoljena v začetku septembra in šteje 117 članov. 32 med njimi je katoličanov. Ta skupščina je pričela z delom 27. septembra. V teku šestih mesecev mora izdelati novo ustavo, na podlagi katere bo izvoljen parlament in z njim civilna vlada. Članj skupščino se nagibljajo k temu, naj bi imela vlada močno avtoriteto, ki pa ni morala biti istočasno omejena s takimi zakoni, ki bi preprečevali vsak nov vzpon diktature.

Sedemnajst let komunistične Kitajske

Preteklo soboto so v glavnem mestu rdeče Kitajske v Pekingu slovesno proslavili sedemnajsto obletnico zmage Maočetunga nad nacionalistično Kitajsko, ki jo je vodil maršal Čangkajšek.

Nad poldrugim milijon ljudi se je zbralo na »Trgu nebeškega mira«. Maočetung je bil sicer navzoč, a ni govoril. Pač pa je zbrano množico nagovoril minister za obrambo Lin Piao, ki velja za Maočetungovega naslednika. V svojem govoru je istočasno napadel Severno Ameriko in Sovjetsko zvezo. To zadnje je obdolžil, da podpira ZDA v poskusu zatreti plamenico osvobodilne vietnamske revolucije, ki jo bje vietnamsko ljudstvo. Toda Kitajska je odločena nuditi Vietnamu odlično pomoč ter razbiti zaroto, ki sta jo skovala Washington in Moskva.

Zaradi teh besed so sovjetski predstavniki v znak protesta zapustili častno tribuno; v izraz solidarnosti so jim sledili zastopniki Bolgarije, Madžarske, Vzhodne Nemčije, Češkoslovaške, Poljske in Mongolije. Na svojih mestih so pa ostali jugoslovanski, albanski, romunski, kubanski, severnokorejski in severnovietnamski delegati.

Lin Piao je tudi pohvalil »kulturno« revolucijo, ki jo zlasti »rdeči gardisti« z vso vnemo izvajajo. Dejal je, da je treba pomesti s staro kulturo, s starimi običaji, s starimi idejami, ker vse to je izraz izkoriščevalske kapitalistične družbe. Če se to ne bo zgodilo, bo zmagal revizionizem, ki mu je že zapadla Sovjetska zveza, od revizionizma je pa samo še korak do vnovične upostavitve kapitalizma.

Nato se je razvila povorka, ki je trajala štiri ure. Začelo jo je pet tisoč vojakov, ki so imeli v eni roki puško-mitraljez, v drugi pa so držali rdečo knjižico z Maovimimi gesli; sledili so jim delavci, kmetje ter članj »rdeče garde«, vsi z enakimi knjižicami. V sprevodu so nesli tudi ogromne trinpolmetrske kipe iz mavca, ki so predstavljali Marxa, Engelsa, Lenina, Stalina in Maoa.

K vsemu temu je časopisna agencija »Nova Kitajska« naslednji dan dodala: »Kakor se sončna roža vedno obrača k soncu, tako so tudi kitajske množice 1. oktobra svoje oči namerile v svojega velikega voditelja Maočetunga, ki ga ljubijo, občudujejo in imajo vanj neomejeno zaupanje.«

TRŽAŠKE NOVICE

Kaj bo s tržaškimi ladjedelnicami

Ko to pišemo, še ni znano, kakšna bo usoda tržaških ladjedelnic. Tako imenovani drugi načrt družbe IRI predvideva zaprtje Sv. Marka in tovarne strojev pri Sv. Andreju. V omenjenih obratih je zaposlenih skupno 4.300 ljudi. Poleg tega delajo za ladjedelnice številna manjša industrijska ter obrtniška podjetja. Tudi tu je treba računati na več tisoč ljudi. Vsi skupaj bi zgradili delo. Kaj bi namesto tega dobili? Trst bi dobil ravnateljstvo ladjedelnic z direkcijo in oddelkom z naslovom »Italcantieri« za načrtovanje. Tu bi bilo zaposlenih 1000 do 1200 ljudi, okrog 600 do 800 več kot jih je že tu, a večina bi prišla iz Genove in Tržiča. Trst bi dalje dobil novo tovarno velikih Diesellovih motorjev. Tovarna bi bila last IRI-FIAT in bi investirala okrog 42 milijard. Tu bi bilo zaposlenih okrog 2200 ljudi (Poleg tega bi zgradili v Trstu še suhi dok (400 zaposlenih) in postajo za razplinjevanje pri Sv. Roku (50 zaposlenih). Novih delovnih mest bi bilo nekaj manj kot doslej. Predvsem pa bi izgubili delo tisti, ki so zaposleni pri postranskih industrijskih in obrtniških podjetjih, katerih pri teh računih sploh ne upoštevajo.

Komunisti ta načrt odklanjajo in zahtevajo, da je treba racionalizirati ladjedelnico Sv. Marka in tovarno strojev.

Predstavniki leve sredine zagovarjajo drugi načrt IRI in zagotavljajo, da je predrugačenje nujno v državnem okviru in da pri njem nihče v Trstu ne bo izgubil dela. Komunistom pravijo, da bi bilo vsaj okrog 1000 brezposelnih, če bi ostali pri starem in bi samo racionalizirali ladjedelnico in tovarno strojev, ker bi potem večino dela opravljali stroji. Poleg tega komunisti zahtevajo, da bi moral biti sedež ravnateljstva »Italcantieri« v Genovi.

Kaj naj rečemo k tem načrtom in tej polemiki? Nobenemu ne moremo dati v celoti prav. Oboji gledajo le na sedanji položaj, namesto da bi pomislili, da se mora tržaško gospodarstvo razvijati, da je treba omogočiti bodoči razmah trža-

ških ladjedelnic, pristanišča in pomorskega prometa, ker se bo drugače tržaško mesto v konkurenci z domačimi in tujimi ladjedelnicami ter pristanišči zadušilo. Medtem ko bo drugod možen razvoj, se Trstu z nobene strani ne obeta in zagotavlja ta možnost. Slovenska skupnost je na svojem občnem zboru pokazala ravno na to točko in zahtevala ohranitev ladjedelnic ter zagotovitev in finančna sredstva za razmah tržaške ladjedelniške industrije, pristanišča in pomorskega prometa. Slovenska skupnost zlasti opozarja, da je tako v ladjedelnicah kot v postranskih podjetjih zaposlenih veliko število Slovencev. Treba jim je ne samo zagotoviti zaposlitev, ampak omogočiti nadaljevanje pomorske tradicije Trsta in dati doma zaposlitev mladim strokovno usposobljenim ter šolanim ljudem, da jim ne bo treba pri iskanju kruha zapuščati doma ter domačega kraja.

Duhovniške spremembe v tržaški škofiji

V smislu novih koncilskih določil so bili tudi v tržaški škofiji zamenjani dekani. Dekana msgr. N. Silvanija, župnika na Opčinah, je nasledil msgr. Franc Šibenik, župnik na Proseku.

Tudi v zavodu Marijanišče na Opčinah je prišlo do sprememb. Zaradi slabega zdravstvenega stanja je g. Franc Stuhčec odložil mesto ravnatelja. V bodoče bo ekonom v zavodu, za ravnatelja pa je bil imenovan g. Ivan Dobršek, ki je že do sedaj deloval v Marijanišču.

K Marijinemu svetišču na Vejni se je iz Boljunca preselil g. Al. Zupančič, ki bo skrbel za slovensko govoreče romarje; v Boljuncu ga je nadomestil g. Marj. Gerdol, ki je bil dolgo vrsto let slovenski dušni pastir na župniji sv. Vincencija v Trstu. Na njegovo mesto je k Sv. Vincenciju prišel g. Anton Surina.

Vsem gospodom želimo na novih mestih obilo božjega blagoslova.

GORIŠKE NOVICE

437 otrok v slovenskih osnovnih šolah na Goriškem

Od 1. oktobra dalje obiskuje slovenske osnovne šole na Goriškem 437 otrok (lani 404). V prve razrede osnovnih šol se je vpisalo 105 otrok (lani 85), v druge 87 (87), tretje 81 (91), četrte 84 (65) in pete 80 (lani 76).

Poroka na Sv. Višarjah

V soboto, 24. septembra sta se na Sv. Višarjah poročila Vera Mazzoli iz Rima in Hanzj Kravina iz Zabnic. Nevesta je po materini strani Ehrlichova iz Žabnic, ženin pa znan žabniški rojak, ki je dokončal slovensko učiteljsko v Gorici. Med počitnicami je svoj čas veliko let pomagal kot zakristan v Marijinem svetišču na Višarjah, sedaj pa živi v Münchenu na Bavarskem, kjer ima trgovsko podjetje z južnim sadjem. Novoporočencema naše čestitke!

Umrla je Zorka Beletova

V visoki starosti 80 let je v goriški bolnišnici v soboto, 1. oktobra umrla Zorka Bele, sestra pok. kanalskega dekana, pesnika in pisatelja monsignorja Venceslava Beleta. Njeno življenje je bilo življenje pridne Mante, saj je vsa svoja najlepša leta in vse svoje moči posvetila bratu duhovniku kot gospodinjo.

Rojena v Smartnem v Brdih je takoj po bratovi novi maši odšla k njemu za gospodinjo. Skupaj s sestro Milko, ki je bila nekaj časa uradnica, sta stregli bratu in po njegovi prerani smrti leta 1938 sta se obe zatekli v Gorico. Med vojno je bil njun dom na Placuti marsikomu varno zavetje. Radi sta pomagali, svetovali, tolažili. Pozneje sta se preselili v Rojčevno hišo v ulici Contavalle in živeli skromno tiho življenje, obe preizkušene s trpljenjem in boleznijo. Bog je vzel k sebi prvo Zorko, ki je bila še dokaj pri moči in mnogo bolj čvrsta od bolehe Milke.

Pokojna Zorka je bila v Gorici dobro znana. To je pokazal tudi pogreb v ponedeljek popoldne. Iz bolnišnice so jo pripeljali v stolnico, kjer je msgr. Novak opravil pogrebno sv. mašo. Pogreb so vodili štirje duhovniki, stolni vikar dr. Humar, p. Fidelis, p. Ciril iz Kromberka in g. Eržen iz Alojzijevišča. Zelo veliko Goričanov in tudi iz sosednje Jugoslavije, kjer sta bili sestri Beletovi dobro znani, se je udeležilo sv. maše in pogreba.

Gospod naj pokojni Zorki nakloni plačilo za zvesto delo v življenju, sestri Milki pa naj da svojo pomoč in tolažbo.

Lepo priznanje slovenski dijakinji

V Miljah se je prejšnji teden zaključila razstava umetniških del, ki so jih izdelali učenci in dijakji osnovnih šol. Komisija je ocenila najboljše dela in nagradila tudi dijakinjo goriške srednje šole, Mučič Ado, ki je dosegla tretje mesto v oddelku C. Pridni dijakinji in njeni profesorici Frankovi, čestitamo.

Predsednik Moro bo obiskal Gorico

Goriški župan Martina je potrdil vest, da bo dne 4. novembra ministrski predsednik Moro obiskal Gorico. Prisostvoval bo tudi odkritju spomenika vojaku Italije, napovedanega za tisti dan. Ob tej priliki bo prišlo v Gorico veliko bivših bojnikov iz vse Italije.

Podberšček — državni prvak CSI

Preteklo nedeljo se je član Olympije Edi Podberšček udeležil vsedravnih lakoletskih tekem CSI (Centro Sportivo Italiano), ki so se vršile v mestu Termoli (prov. Campobasso). Dosegel je zelo lep uspeh: prvo mesto in naslov prvaka v metu diska, ki ga je vrge 41,56 m.

Isti atlet se bo prihodnjo soboto in nedeljo udeležil državnih tekem za naraščajnike, ki bodo v Rimu; metal bo disk in kladivo.

V Sovodnjah je kosila smrt

Pretekli teden smo imeli pri nas kar tri pogrebe, tako da se je število umrlih v tem letu zvišalo na 6 moških in eno žensko. To je že rekordno število za našo vas, posebno za moške.

Prejšnji petek smo pokopali 43-letnega trgovca Ladota Uršiča, ki je že več časa bolehal in nesrečno naključje je hotelo, da je nenadoma umrl. Pokojni je bil kot trgovec dobro znan v vasi in okolici ter spoštovan od vsch. Bil je zelo razgledan in dober družinski oče, ki je svoje otroke vzgajal v zdravem katoliškem duhu. Pred leti je vodil cerkveni pevski zbor, ki je v cerkvi prepeval v čast božjo.

V nedeljo smo najprej pokopali 58-letnega kmetovalca Pepita Gušina, ki je bil potomec stare krščanske Gušinove roduvine in je skrbel, da se je tudi njegova družina vzgajala v istem duhu. Ko je služboval pri nas pok. vikar Cargo, je opravljal pok. Pepi službo cerkovnika. Bil je priden in skrben gospodar ter neomahljivega značaja.

Za tem pogrebom smo spremljali k večnemu počitku 70-letno Alojzijo Devetak (Ušerjevo) por. Cotič. Ta dobra in tiha žena, ki je v svojem življenju poznala le delo in molitev, je nepričakovano zatisnila svoje trudne oči.

Umrlim naj Vsemogočni podeli mir in pokoj v domači zemlji. Prizadetim družinam izrekamo iskreno sožalje.

V obvestilo vsem prizadetim, ki so podpisali spodaj navedeno zahtevo, katero je občinski svetovalec g. Hmeljak predstavil g. Županu in ki je prišla na sejo dne 26. julija t. l., se daje na znanje, da je prišla zahteva dobesedno zavrnjena.

Zahteva se glasj tako: Podpisani občani iz Sovodnjah smatramo, da je nujno potrebno, da se dokončno v javno korist uredi zadeva služnostne pravice pešohje ter z vozom in s stroji, po poti, ki gre po parcelah 149/118 in 149/110 vložka 289 d. c. Sovodnje.

Po tej poti smo občani vedno hodili in vozili nemoteno. To se je dogajalo že najmanj od leta 1890, ko so zasebniki odkupili od občine omenjene parcele. Prosimo torej, da županstvo ukrene vse potrebno, da se ta služnostna pravica še vedno nemoteno javno uživa. Pot je namreč absolutno potrebna za javni promet in v korist velikega dela občanov.

Sledj 52 podpisov. Zaradi te zahteve se je na seji vnela velika diskusija. Vsi svetovalci večine so bili proti tej zahtevi z županom vred, kateri je dejal, da pot, po njegovem mnenju, ni potrebna, kvečjemu samo za tiste ljudi, ki imajo tam svoje hiše.

Cudno, por je bila koristna in potrebna že čez sto let, ker se jo najstarejši ljudje spominjajo; danes pa, ko imajo Sovodnje dvakrat toliko prebivalcev in desetkrat toliko prometa, pa ni potrebna več? Županstvo celo avtorizira zasebnike, da lahko poti zapirajo, kar se v Sovodnjah ni nikoli dogajalo niti pod Avstrijo niti

Šola Karla Marxa

Oblast je zaukazala, da se mora milemu narodu raztolmačiti tri osnovne pojme: kaj je kapitalizem, kaj socializem in kaj komunizem. Sekretar Jovo v Crni vodi je dobil okrožni poziv, da takoj skliče miting in poskrbi, da narod dobij potrebna pojasnila. Sklical je miting in prečital okrožnico. A med prisotnimi ni bilo nikogar, ki bi znal raztolmačiti, kar je okrožnica velela. Zato je bil sprejet soglasni sklep, da gre sekretar Jovo k Titu, ki naj da uradno pojasnilo. Miting so zaključili s pesmijo: »Druže Tito, mlado žito, druže Tito, ljubice bela, itd.« Sekretar Jovo pa je šel. Ime! je srečo in je brez nadaljnega prišel do Tita, ki ga je nagovoril:

»Jovane, kako ti gre? In kaj te je pravzaprav prineslo k meni?«

Sekretar Jovo je povedal, kaj ga teži in da njegov v Crni vodi želijo mero-dajnejšo razlago pojmov kapitalizem, socializem in komunizem.

Tito je stal pri oknu in dejal: »Nič lažjega kot to! Pridi sem! Ali vidiš tam zdolaj avtomobil? Vidiš tudi človeka, ki stoji poleg? Torej avto je last tega človeka. Samo on se lahko v njem vozi, ali pa največ še kdo, katerega on povabi. Vidiš, on je kapitalist. To je kapitalizem. Če bi se pa smel voziti v onem avtomobilu jaz, ti ali vsakdo drugi, potem bi to bil socializem. Ko pa bomo imeli vsi vsak svoj avto, tedaj bo to komunizem. Si razumeli?«

»Sem, tovariš Tito, in najlepša ti hvala!« Tito mu še naroči, naj pozdravi vse družete v Crni vodi, stisne mu roko v slovo in presrečni sekretar Jovo je odšel.

Ko se je vrnil v Crno vodo, je takoj

pod fažizmom. Nobene steze ni smel nihče zapreti. Odkar pa je v Sovodnjah na oblasti »napredna stranka«, je to že tretja pot, ki so jo zaprli promet.

V Sovodnjah je že tako pre malo poti, da morajo kmetje delati pol ure dolge ovinke, da pridejo na svoja polja, ko pa bi lahko z vknjižbo že obstoječih prehodov omejili vso to brezpotrebno zamudo časa. Tega pa na občini nobeden ne misli; naredi samo to, kar je njim všeč in ne tega, kar ljudje potrebujejo in želijo.

Poroka

Preteklo soboto sta si v Sovodnjah objubila večno zvestobo Arnald Ferfolja iz Doberdoba ter Marija Tomšič iz znane sovodenjske družine. Novemu zakonskemu paru izreka čestitke in voščilo na skupni življenjski poti tudi naš list.

ŠPORT

RAZPIS TEKMOVANJ

»MEMORIAL M. FILEJ 1966«

S. Z. Olympija tudi letos organizira športno manifestacijo »Memorial M. Fileja«, ki bo tako že peta po vrsti. Na sporedu so različna tekmovanja.

Streljanje z zračno puško se bo vršilo v dneh 21. in 22. oktobra ob osmih zvečer v dvorani Katoliškega doma v Gorici. Tekmovali bodo lahko posamezniki in ekipe, sestavljene iz treh članov. Prvi trije bodo nagrajeni z medaljami, prva ekipa bo dobila prehodni pokal. Streljalo se bo iz razdalje 10 metrov, vsakdo bo imel na razpolago 10 strelcev. Prijave se sprejemajo do četrte ure pred začetkom tekme; vpisnina je 100 lir.

Tekmovanje v lahki atletiki se bo vršilo v soboto, 22. in v nedeljo, 23. oktobra na Šolskem stadionu v Gorici. Tekmovalci bodo razdeljeni v dve kategoriji: naraščajniki (letnik 1950 in mlajši), mladinci (letnik 1949 in starejši). Podroben program in urnik bo javljen pozneje.

Odbojka se bo vršila v tednu od 24. do 30. oktobra v telovadnici Scuola d'Arte v Gorici, vedno zvečer od osmih dalje. Moštva naj se prijavijo do 21. oktobra. Zmagovalec bo prejel prehodni pokal.

Namizni tenis se bo vršil v dneh 7., 8. in 9. novembra v prostorih Katoliškega doma v Gorici. Tekmovale bodo ekipe in zmagovalec bo prejel prehodni pokal. Prijave je treba poslati do 5. novembra.

Nogomet je v programu v tednu od 13. do 20. novembra. Podrobnosti bodo javljene pozneje.

Tek čez drn in strn bo zaključil športno manifestacijo in se bo vršil dne 27. novembra v Števerjanu.

Organizacijski odbor prosj netekmovalce fante in dekleta, da se prijavijo za sodnijski zbor.

OBVESTILA

Odkodnina žrtvam nacizma

Uradni list št. 207 z dne 22. avgusta 1966 je prinesel zakon št. 646 z dne 6. avgusta 1966, ki zadeva »Spremembe in dodatke k odloku predsednika republike št. 2043 z dne 6. oktobra 1963 in se nanaša na določbe o razdelitvi zneska, ki ga je nakazala vlada Zvezne nemške republike v Bonnu na podlagi bonnskega sporazuma z dne 2. junija 1961 kot odkodnino italijanskim državljanom, preganjanim od nacistov.«

S tem odlokom je postavljen nov rolni mesecev od dneva objave zakona v uradnem listu. Rok zapade 22. novembra letos. Do takrat imajo možnost predložiti potrebne dokumente in dokazati pravico do odkodnine vsi, ki so vložili prošnjo že pred 21. julijem 1964.

Prizadeti naj pohitijo in predložijo vse dokumente v omenjenem času in nikakor ne kasneje.

ing. Janko Košir

Knjižica NASA DARITEV je izšla v četrtri izdaji. Posamezne izvide lahko dobite v knjigarnah v Fortunato v Trstu in v Gorici za ceno 250 lir. Večja naročila sprejema in izvršuje Marijanišče, ki je Knjižico izdalo in založilo. Knjižica obsega: red sv. maše, speve nedeljskih in prazniških maš ter sto cerkvenih pesmi. Koristno in praktično knjižico vsem župnjam vlnudno priporočamo. Poštni naslov za naročilo: Marijanišče, OPCINE (Trieste).

Obvezno bolniško zavarovanje za verske poklice. Državni uradni list št. 178 je prinesel zakon št. 535 z dne 24. junija 1966, s katerim je bilo obvezno bolniško zavarovanje razširjeno na one, duhovniške in redovniške poklice, ki za plačilo opravljajo podrejeno delo pri drugih, ki nimajo značaja cerkvenih ali verskih ustanov. Obvezno bolniško zavarovanje velja tudi za duhovniške in redovniške poklice, ki so že zavarovani za starost in onemoglost pri blagajnah, zavodih ali ustanovah, ki so naštetje v zakonu št. 692 z dne 4. avgusta 1955.

Iz Celovca smo prejeli več izvodov »Družinske pratike« za leto 1967. Na razpolago so na upravi lista. Cena 200 lir.

DAROVI:

Za Alojzijevišče: N. N. 5.000; N. N. 5.000; dr. Fr. Lenkič 2.000; družina Vetrlih 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob drage Zorke Beletove daruje Jerica Jakoncič lir 2.000 za Alojzijevišče in lir 2.000 za Zavod sv. Družine.

Za Zavod sv. Družine: Zvanutove namesto cvetja na grob pok. Bele Zorki 2.500; Družina Vetrlih 5.000; N. N. 2.000 lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plačaj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 794 davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Iskreno se zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob smrti naše drage

Zorke Beletove

Zlasti smo dolžni zahvalo č. duhovščini, msgr. Novaku za pogrebno mašo v stolnici, darovalcem cvetja in vencev in vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogrebne maše in našo drago pokojnico spremili na pokopališče.

Sestra Milka
in sorodniki

Gorica, 4. oktobra 1966

ZAHVALA

Toplo se zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam pomagali ob težki izgubi našega ljubljenega

LADOTA

Posebna zahvala č. gg. duhovnikoma, darovalcem cvetja in vsem, ki so spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena, sinova Robert in Ladi,
mama, sestri, brat in ostali sorodniki

Sovodnje - Gorica, 5. oktobra 1966